

แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร The Motivation of International Tourists for Health Tourism in Bangkok Metropolis

อรสุธี มูลละ และศ.ดร.สมบัติ กาญจนกิจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบแรงจูงใจเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของนักท่องเที่ยวนานาชาติในกรุงเทพมหานครจำแนกตามเพศ อายุ และถิ่นพำนัก โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนานาชาติ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ด้วยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) กรณีพบความแตกต่างเป็นรายคู่ จะใช้การวิเคราะห์รายคู่ด้วยวิธี แอล เอส ดี (LSD-Least Significant Different)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 50.25 มีอายุ 20-35 ปีหรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 46.50 มีถิ่นพำนักในทวีปเอเชีย คิดเป็นร้อยละ 40.25 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 52.25 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 49.25 มีอาชีพลูกจ้าง คิดเป็นร้อยละ 49.75
 2. พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า เดินทางมาประเทศไทยครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 46.25 ใช้ระยะเวลาท่องเที่ยว 1-3 สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 45.00 มีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ คิดเป็นร้อยละ 61.75 เดินทางมาประเทศไทยด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 65.00 เดินทางมากรุงเทพฯ เพราะสถานที่ท่องเที่ยวมีชื่อเสียงโด่งดัง คิดเป็นร้อยละ 27.75 มาใช้บริการนวดแผนไทย คิดเป็นร้อยละ 51.25 ใช้เงินในการท่องเที่ยวต่ำกว่า 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.00 มีจุดมุ่งหมายที่จะอยู่กรุงเทพฯ จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00
 3. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านแรงจูงใจทางกายภาพ ($\bar{X} = 3.59$) และด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.48$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านแรงจูงใจระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 3.12$) และด้านแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง ($\bar{X} = 3.25$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
- คำสำคัญ : แรงจูงใจ/ นักท่องเที่ยวนานาชาติ/ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

Abstract

The purposes of this research were to study and to compare gender, sex and country of residence in terms of the tourism motivation towards health tourism in Bangkok Metropolis and its perimeters in Physical Motivation, Cultural Motivation, Interpersonal Motivation, as well as Status and Prestige Motivation. The samples were 400 international health tourists responded to a survey tool. Data were analyzed statistically in term of frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and one-way analysis of variance, and if differences were found, the differences in pair were later analyzed by LSD method.

The results were as follows:

1. This research found out the most tourists using service were male (50.25%), aged between 20-35 years old (46.50%), most were Asian tourists (40.25%), having marital status of being married (52.25%), education level Bachelor's degree (49.25%) and occupations were employees (49.75%).

2. Most tourists have never traveled to Thailand (46.25%); Bangkok was the convalescence place after service which tourists wanted most (67%). Their main purposes of visiting were to relax or for leisure (61.75%). Most tourists used the service of Thai Massage (51.25%). Expense for health tourism was about less than 50,000 Baht (48%) and the period of staying in Thailand was about 1-3 weeks (45%).

3. The health tourism motivation was at high level of two aspects namely Physical Motivation ($\bar{X} = 3.59$) and Cultural Motivation ($\bar{X} = 3.48$). In addition, the health tourism motivation in Bangkok Metropolis was at medium level of two aspects namely Interpersonal Motivation ($\bar{X} = 3.12$) and Status and Prestige Motivation ($\bar{X} = 3.25$).

Keywords : Motivation / International Tourists / Health Tourism

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2555-2559 กล่าวว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวสูง มีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญนำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศการสร้างงาน

และการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมขนส่ง รวมไปถึงการค้าและการลงทุน เมื่อประเทศประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับประเทศสามารถช่วยให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ในเวลาที่รวดเร็วกว่าภาคผลิต

และบริการอื่นๆ อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีแนวโน้มการแข่งขันรุนแรงขึ้นตามลำดับ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความอ่อนไหวง่ายจากปัจจัยลบทั้งภายในและภายนอกประเทศโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2554)

การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพ (Health Tourism) เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ ที่ได้รับความสนใจจากชาวต่างชาติ เนื่องจากประเทศไทยมีศักยภาพในเรื่องของการบริการทางการแพทย์ ทั้งในด้านบุคลากรและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ตลอดจนเรื่องค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งอื่นๆ แต่สิ่งสำคัญอีกประการที่นับเป็นข้อได้เปรียบในแง่การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพของประเทศไทย ก็คือ ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวหลัก โดยมีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ป่าไม้ ภูเขา ศิลปวัฒนธรรม อาหาร สถานบันเทิง และแหล่งช้อปปิ้ง ซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการทางการแพทย์ได้เป็นอย่างดี สิ่งนี้เองที่ทำให้ชาวต่างชาติเดินทางมารับการรักษาพยาบาลและท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จนสร้างรายได้เข้าประเทศมากมายในแต่ละปี (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2555 : ออนไลน์)

จากการที่รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสุขภาพของเอเชีย (Medical Hub of Asia) ซึ่งประกอบด้วย ธุรกิจบริการรักษาพยาบาล ธุรกิจส่งเสริมสุขภาพ และธุรกิจผลิตภัณฑ์สุขภาพและสมุนไพรไทยนั้น ธุรกิจบริการรักษาพยาบาล ถือเป็นธุรกิจหลักที่สำคัญ โดยมีผู้ประกอบการหลัก คือ โรงพยาบาลเอกชน ซึ่งปัจจุบันมีผู้ประกอบการถึง 256 ราย โดยเป็นโรงพยาบาลเอกชนที่มีศักยภาพในการ

รองรับผู้ใช้บริการชาวต่างประเทศมากกว่า 100 แห่ง ทั้งนี้ จากการรวบรวมสถิติชาวต่างประเทศที่เข้ามาใช้บริการรักษาพยาบาลในประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา พบว่ามีชาวต่างประเทศที่เข้ามาใช้บริการรักษาพยาบาลเป็นจำนวนมากและมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2550 มีชาวต่างประเทศเข้ามาใช้บริการรักษาพยาบาลในประเทศไทยถึง 1.42 ล้านราย และสร้างรายได้เข้าประเทศเป็นมูลค่าถึง 37,300 ล้านบาท (ระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศเพื่อการลงทุนทางด้านการท่องเที่ยว, 2555 : ออนไลน์) นอกจากนี้ธุรกิจบริการรักษาพยาบาลยังเป็นธุรกิจที่สร้างรายได้ให้กับธุรกิจบริการด้านอื่นๆ รวมถึงอุตสาหกรรมต่อเนื่องด้วย อาทิ ธุรกิจยา ธุรกิจอุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ ธุรกิจท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร ฯลฯ รวมทั้งเกิดการสร้างอาชีพกระจายรายได้ และการจ้างงานในสาขาวิชาชีพต่างๆ เนื่องจากเป็นธุรกิจบริการที่ส่วนใหญ่ต้องใช้ง่ำำลังคนดำเนินการทั้งสิ้น

จากข้อมูลในการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพทางการตลาดท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ศูนย์ข่าวการศึกษาไทย, 2555:ออนไลน์) พิจารณาเฉพาะชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาใช้บริการด้านสุขภาพจากโรงพยาบาลเอกชนในไทย ซึ่งได้ประมาณการว่า ในปี 2555 ตลาดท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโลกจะมีมูลค่าสูงถึง 1,740,000 ล้านบาท (58,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยภูมิภาคเอเชียใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครองส่วนแบ่งตลาดอยู่ที่ร้อยละ 15 ของมูลค่าตลาดท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโลก หรือคิดเป็นมูลค่าตลาดท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในภูมิภาคเอเชียใต้และตะวันออกเฉียงใต้ มีประเทศผู้ให้

บริการด้านสุขภาพที่สำคัญ คือ สิงคโปร์ ไทย อินเดีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ โดยสิงคโปร์มีส่วนแบ่งการตลาดมากที่สุด โดยมีสัดส่วนร้อยละ 33 คิดเป็นมูลค่าประมาณ 90,000 ล้านบาท รองลงมาคือ ไทย สัดส่วนร้อยละ 26 คิดเป็นมูลค่าประมาณ 70,000 ล้านบาท และอินเดียสัดส่วนร้อยละ 19 คิดเป็นมูลค่าประมาณกว่า 50,000 ล้านบาท ตามลำดับ

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (ออนไลน์) ประมาณการว่า ในปี 2555 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สร้างรายได้สะพัดสู่โรงพยาบาลเอกชน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 70,000 ล้านบาท นอกจากนี้ ยังมีการใช้จ่ายในด้านอื่นๆ ของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และผู้ติดตามผู้ป่วยต่างชาติ ที่สะพัดสู่ธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องด้านการท่องเที่ยว อาทิ ธุรกิจด้านที่พัก อาหาร สินค้า ของที่ระลึก เป็นต้น คิดเป็นมูลค่าประมาณ 50,000 ล้านบาท รวมทั้งยังมีการใช้จ่ายในบริการแพทย์ทางเลือก อาทิ นวดแผนไทย และสปา จากสถานบริการนอกโรงพยาบาล ของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั่วไปของไทย คิดเป็นมูลค่าประมาณ 20,000 ล้านบาท ดังนั้นในปี 2555 บริการด้านสุขภาพทั้งบริการด้านการแพทย์และบริการด้านแพทย์ทางเลือก รวมทั้งบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องด้านการท่องเที่ยวของไทย สร้างรายได้โดยรวมเข้าประเทศคิดเป็นมูลค่าไม่ต่ำกว่า 1.4 แสนล้านบาท เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 18 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

อย่างไรก็ตาม การเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีแนวโน้มจะยิ่งเพิ่มระดับความรุนแรงของการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวและธุรกิจบริการด้านสุขภาพในภูมิภาคอาเซียนโดยนักลงทุนจากประเทศกลุ่มสมาชิกอาเซียนจะขยายการลงทุน

เข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น (ศิริรัตน์ อ่อนดี, 2555) โดยเฉพาะในธุรกิจบริการด้านการแพทย์ทางเลือก ที่มุ่งเน้นด้านการส่งเสริมสุขภาพ อาทิ ธุรกิจนวดแผนไทย และธุรกิจสปา และธุรกิจบริการด้านการแพทย์ ซึ่งมุ่งเน้นทั้งด้านการส่งเสริมสุขภาพ การบำบัดรักษา และการฟื้นฟูสุขภาพ รวมทั้งการเสริมความงาม อาทิ โรงพยาบาลและสถานให้บริการด้านการแพทย์ รวมถึงธุรกิจด้านการท่องเที่ยว และธุรกิจที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น ธุรกิจด้านที่พัก อาทิ โรงแรม เซอร์วิสอพาร์ทเมนต์ เป็นต้น

การศึกษาเกี่ยวกับการแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในกรุงเทพมหานคร ถือเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านอุปสงค์ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อรักษากลุ่มลูกค้าที่เป็นนักท่องเที่ยวสุขภาพนานาชาติให้เดินทางมาเที่ยวประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าส่วนใหญ่เป็นการศึกษาแค่ผลของความพึงพอใจจากการบริโภคสินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ข้อมูลที่ได้จะสามารถนำไปช่วยในการปรับปรุงคุณภาพของสินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้สามารถตอบสนองความต้องการ และสร้างความพึงพอใจได้มากยิ่งขึ้นให้กับนักท่องเที่ยวนานาชาติ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดให้เหมาะสมกับความสนใจ และตอบสนองความต้องการของลูกค้าแต่ละกลุ่มให้ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทย เพื่อจะมีผลต่อการตัดสินใจ

กลับมาในอนาคตอีกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว นานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับ แรงจูงใจ ระหว่างเพศ อายุ และถิ่นพำนัก ของ นักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยว เชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนักท่องเที่ยว นานาชาติซึ่งมีความสามารถในการสื่อสาร ภาษาอังกฤษได้ และมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในกรุงเทพมหานคร ประมาณ 22,303,065 คน (จากข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมา ท่องเที่ยวในประเทศไทยปี 2012 ของกรมการ ท่องเที่ยว) เมื่อคำนวณหากกลุ่มตัวอย่างตามสูตร ของ ยามาเน่ (Yamane, T., 1967) โดยเลือกใช้ ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% หรือ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 400 คน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวนานาชาติที่ เดินทางเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่วิจัย โดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ทางสถิติ ซึ่งใช้สถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดย การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอ ในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอ ในรูปตารางประกอบความเรียง

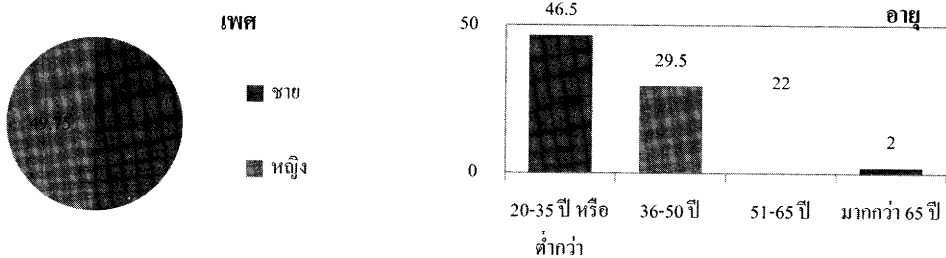
ตอนที่ 3 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานครใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยการ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับของ ความคิดเห็น การเปรียบเทียบระหว่างเพศ (t-test) อายุ (f-test) และถิ่นพำนัก (f-test) และนำเสนอ ในรูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว นานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใน กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม N = 400	ร้อยละ	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม N = 400	ร้อยละ
เพศ	ชาย	201	50.25	การศึกษา	มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า	64	16.00
	หญิง	199	49.75		อนุปริญญา	103	25.75
อายุ	20 - 35 ปี หรือต่ำกว่า	186	46.50	อาชีพ	ปริญญาตรี	197	49.25
	36 - 50 ปี	118	29.50		สูงกว่าปริญญาตรี	36	9.00
	51 - 65 ปี	88	22.00		ผู้ประกอบการอาชีพ	79	19.75
	มากกว่า 65 ปี	8	2.00		ผู้บริหาร/เจ้าของกิจการ	37	9.25
ถิ่นพำนัก	ทวีปแอฟริกา	10	2.50	สถานภาพ	เสมียน	8	2.00
	ทวีปอเมริกา	110	27.50		ผู้ใช้แรงงาน	6	1.50
	ทวีปยุโรป	94	23.50		แม่บ้าน	20	5.00
	ทวีปเอเชีย	161	40.25		เกษียณ	32	8.00
สถานภาพ	อื่นๆ	25	6.25		ลูกจ้าง	199	49.75
	โสด	185	46.25		อื่นๆ	19	4.75
	สมรส	209	52.25				
	หย่า/แยกกันอยู่/หม้าย	6	1.50				

กราฟที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามเพศ กราฟที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามอายุ

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.25 มีอายุ 20-35 ปี หรือต่ำกว่า จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 46.50 มีถิ่นพำนักในทวีปเอเชีย จำนวน 161 คน คิดเป็น

ร้อยละ 40.25 มีสถานภาพ สมรส จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.25 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 49.25 มีอาชีพ ลูกจ้าง จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.75

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติ
เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร

แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในกรุงเทพมหานคร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านแรงจูงใจทางกายภาพ	3.59	0.74	มาก
ด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรม	3.48	0.66	มาก
ด้านแรงจูงใจระหว่างบุคคล	3.12	0.82	ปานกลาง
ด้านแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง	3.25	0.87	ปานกลาง
รวม	3.36	0.67	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$)

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ระหว่างเพศ

เปรียบเทียบความคิดเห็นของ นักท่องเที่ยวนานาชาติระหว่างเพศ	เพศ (n = 400)				t	P
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านแรงจูงใจทางกายภาพ	3.64	0.74	3.54	0.74	1.36	0.17
ด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรม	3.55	0.65	3.40	0.66	2.37	0.02*
ด้านแรงจูงใจระหว่างบุคคล	3.19	0.78	3.04	0.85	1.78	0.08
ด้านแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง	3.31	0.81	3.18	0.91	1.58	0.12

*P < 0.05 ($t_{\alpha} = \pm 1.96$)

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า จากการทดสอบสมมติฐานแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ระหว่างเพศ พบความแตกต่างในด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงงูใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยว
เชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ

เปรียบเทียบความคาดหวังของ นักท่องเที่ยวระหว่างอายุ	อายุ (n = 400)								F	P
	20 - 35 ปี		36 - 50 ปี		51 - 65 ปี		> 65 ปี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านแรงจูงใจทางกายภาพ	3.46	0.75	3.50	0.80	3.96	0.45	3.89	0.61	10.99	0.00*
ด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรม	3.33	0.67	3.44	0.64	3.79	0.56	3.81	0.62	11.08	0.00*
ด้านแรงจูงใจระหว่างบุคคล	2.92	0.83	3.07	0.79	3.54	0.65	3.85	0.38	15.38	0.00*
ด้านแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง	3.03	0.89	3.24	0.82	3.65	0.73	3.85	0.57	12.57	0.00*

*P < 0.05 ($F_{0.05, 394}=2.237$)

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า จากการทดสอบสมมติฐานแรงงูใจของนักท่องเที่ยว นานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุ พบความแตกต่างในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงงูใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยว
เชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามถิ่นพำนัก

เปรียบเทียบ ความคาดหวัง ของนักท่องเที่ยว ระหว่างถิ่นพำนัก	ถิ่นพำนัก (n = 400)										F	P
	แอฟริกา		อเมริกา		ยุโรป		เอเชีย		อื่นๆ			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านแรงจูงใจทางกายภาพ	3.32	0.56	3.58	0.65	3.50	0.86	3.64	0.72	3.76	0.71	1.21	0.31
ด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรม	3.31	0.57	3.53	0.61	3.52	0.69	3.42	0.70	3.52	0.52	0.74	0.56
ด้านแรงจูงใจระหว่างบุคคล	3.09	0.93	3.20	0.69	3.19	0.79	2.99	0.89	3.30	0.87	1.74	0.14
ด้านแรงจูงใจทางสถานภาพ และชื่อเสียง	3.37	0.76	3.33	0.69	3.31	0.78	3.09	1.03	3.58	0.60	2.67	0.03*

*P < 0.05 ($F_{0.05, 394}=2.237$)

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า จากการทดสอบสมมติฐานแรงงูใจของนักท่องเที่ยว นานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามถิ่นพำนัก พบความแตกต่างในด้านแรงงูใจทางสถานภาพและชื่อเสียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการการศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่าจังหวัดกรุงเทพมหานคร ถือว่ามีศักยภาพทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เนื่องจากการท่องเที่ยวในลักษณะนี้กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างสูงทั่วโลก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการรักษาสุขภาพของตัวเอง ภายใต้อาณัติแวดล้อมในปัจจุบัน โดยหันมาออกกำลังกายที่ถูกวิธี โดยการเข้ารับคำแนะนำปรึกษาปัญหาด้านสุขภาพ การตรวจร่างกาย การรักษาพยาบาล การนวด อบ หรือประคบสมุนไพร การอาบน้ำแร่การแช่น้ำพุร้อน ตลอดจนการฝึกสมาธิ และการพักผ่อนในที่อากาศบริสุทธิ์ใกล้ธรรมชาติมากขึ้น ซึ่งประเทศไทยมีศักยภาพหรือข้อได้เปรียบในเรื่องของการบริการทางการแพทย์ทั้งในด้านบุคลากรและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ตลอดจนเรื่องค่าใช้จ่ายที่น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งอื่นๆ นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีชื่อเสียงในเรื่องการนวดแผนไทย ถือเป็นวิธีบำบัดรักษาโรคของไทยที่มีมาแต่โบราณ นักท่องเที่ยวต่างชาติสามารถรับฟังการบรรยายสรุป ชมการสาธิตการนวดแผนโบราณเพื่อการรักษาโรคและการส่งเสริมสุขภาพ ตลอดจนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติวิธีการนวดแผนโบราณจากผู้ที่มีความสามารถได้ที่วัดโพธิ์ในกรุงเทพมหานคร วัดโพธิ์ถือเป็นวัดที่มีชื่อเสียงเก่าแก่ ในเรื่องการนวดแผนโบราณ และได้รับยกย่องว่าเป็นมหาวิทยาลัยเปิดแห่งแรกของประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับ โกลเดอร์ และ ริชชี (Goeldner and Ritchie, 2006) ที่ได้กล่าวไว้ว่า หากแหล่งท่องเที่ยวมีความโดดเด่น จะทำให้แหล่ง

ท่องเที่ยวนั้นเป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ แหล่งท่องเที่ยวหรือสถานที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจถือเป็นสถานที่ที่สร้างขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนทั่วไป และเป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมต่างๆ เช่น การออกกำลังกาย และเป็นที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ โดยมีการจัดสถานที่ให้สวยงาม และมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน ซึ่งกรุงเทพมหานครได้มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพ มีสถานที่สำหรับการฟื้นฟูสุขภาพ มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมเพื่อการเรียนรู้วิถีชีวิต สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ร้านอาหาร สถานบันเทิง และแหล่งช้อปปิ้ง ซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการทางการแพทย์ได้เป็นอย่างดี แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร เพราะต้องการส่งเสริมบำรุงรักษาสุขภาพกายและสุขภาพจิต บำบัดรักษาพยาบาล และฟื้นฟูสุขภาพ ตลอดจนการได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสังสรรค์ทางสังคมเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพที่ดีกับผู้อื่นในระหว่างการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับ ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2550) ได้กล่าวไว้ว่า สมัยก่อนผู้คนเดินทางเนื่องจากเสาะแสวงหาที่อยู่อาศัย อาหาร น้ำดื่ม และเป็นการขยายอาณาเขตและดินแดน แต่ในปัจจุบันเป็นการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความพึงพอใจของตนเอง และหลีกเลี่ยงวิถีชีวิตที่จำเจ เพื่อหาประสบการณ์ใหม่ๆ รวมไปถึงการไปเยี่ยมญาติหรือเพื่อน การเดินทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทักษะคิด และค่านิยมในการส่งเสริมและรักษาฟื้นฟูสุขภาพให้สมบูรณ์ด้วย

ตัวเองมากยิ่งขึ้น จึงถือเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย และเป็นประโยชน์ในการสร้างจิตสำนึกต่อการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักท่องเที่ยว รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปในตัว

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจากการศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.25 มีอายุ 20-35 ปีหรือต่ำกว่า จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 46.50 มีถิ่นพำนักในทวีปเอเชีย จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 40.25 มีสถานภาพ สมรส จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.25 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 49.25 มีอาชีพลูกจ้าง จำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.75

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านแรงจูงใจทางกายภาพ ($\bar{X} = 3.59$) และด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.48$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านแรงจูงใจระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 3.12$) และด้านแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง ($\bar{X} = 3.25$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร

ระหว่างเพศ พบว่า แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ระหว่าง เพศชาย กับ เพศหญิงแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยที่เพศชาย ($\bar{X} = 3.42$) ให้ความเห็นว่า แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร มากกว่า เพศหญิง ($\bar{X} = 3.30$) และเพศชาย ($\bar{X} = 3.55$) ให้ความเห็นว่า ด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรม ส่งผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร มากกว่า เพศหญิง ($\bar{X} = 3.40$)

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ระหว่างช่วงอายุ พบว่า ระหว่างช่วงอายุแตกต่างกัน มีแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และเมื่อเปรียบเทียบโดยพิจารณาเป็นรายข้อระหว่างช่วงอายุ พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ ด้านแรงจูงใจทางกายภาพ ด้านแรงจูงใจทางวัฒนธรรม ด้านแรงจูงใจระหว่างบุคคล ด้านแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ระหว่าง

ถิ่นพำนัก พบว่า ระหว่างถิ่นพำนักแตกต่างกัน มีแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และเมื่อเปรียบเทียบโดยพิจารณาเป็นรายข้อ ระหว่างถิ่นพำนัก พบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ ด้านแรงจูงใจทางสถานภาพและชื่อเสียง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวนานาชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะ ดังนี้

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ควรจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทุกศาสนา เช่น ควรเพิ่มห้องละหมาด สำหรับผู้นับถืออิสลาม

ด้านบุคลากร ควรจัดอบรมบุคลากรทุกปี รวมถึงจัดสถานที่ให้บริการต่างๆ ให้ได้มาตรฐานในระดับเดียวกันทุกที่ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายในการเข้ารับบริการ และเป็นการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาใช้บริการในครั้งต่อไป

ด้านแหล่งท่องเที่ยว ควรมีการจัดสถานที่หรือแหล่งท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้สึกถึงความผ่อนคลายหรือได้พักผ่อนทางสุขภาพ

ในด้านหน่วยงานภาครัฐนั้น ควรมีความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ และเอกชน ให้ช่วยกันสนับสนุน ส่งเสริม และประชาสัมพันธ์ ให้นักท่องเที่ยวนานาชาติ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เดินทางมายังประเทศไทยเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นนิสิตปริญญาโทที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และประสานงานเรื่องต่างๆ ตลอดจนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกด้วยดีตลอดระยะเวลาในการศึกษาและขอกราบขอบพระคุณ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). **ฐานข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงการตลาด**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://marketingdb.tat.or.th/marketingdatabase/index.php> [2555, กรกฎาคม 7]
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2555). **การท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://thai.tourismthailand.org> [2555, กรกฎาคม 7]
- ฉลองศรี พิมพ์สมพงษ์. (2550). **การวางแผนและพัฒนารการตลาดการท่องเที่ยว**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศเพื่อการลงทุนทางด้านการท่องเที่ยว. (2555). **รายงานสรุปการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.tourisminvest.tat.or.th/index.php?lang=th> [2555, กรกฎาคม 7]
- ศิริรัตน์ อ่อนดี. (2555). **การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://region4.prd.go.th/ewt_news.php?nid=25659 [2556, มกราคม 10]
- ศูนย์การวิจัยกสิกรไทย. (2550). **โรงพยาบาลเอกชนไทย : ขยายฐานสู่ภูมิภาค...เพิ่มศักยภาพการแข่งขัน** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.kasikornresearch.com/th/K-EconAnalysis/Pages/ViewSummary.aspx?docid=9997> [2555, กุมภาพันธ์ 17]
- ศูนย์ข่าวการศึกษาไทย. (2555) **การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอาเซียนปี 55**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://enn.co.th/5626> [2555, กุมภาพันธ์ 17]
- Goeldner, C.R. and Ritchie, J. R. B. (2006). **Tourism: principles, practices, philosophies**. NJ : John Wiley and Sons.
- Yamane, T. (1967). **Statistics: An introductory analysis**. New York: Harper and Row.